

49 8. Okt. 1897: Forelæggelse af Lovforslag.

50

Ordføreren for Forslagsstillerne (*Svend Høgsbro*): Det Lovforslag, som jeg herved paa Medforslagsstillers og egne Vegne skal tillade mig at anbefale til alle vedkommendes Velvilje, sigter til at afhjælpe den samme Brøst i den nu bestaaende Tilstand, som søgtes afhjælpet ved de Forslag om samme Emne, vi i Fjor og i Forfjor tillod os at indbringe, den Brøst nemlig, at det nu for alle, der ere Medlemmer af Folketirken eller af et andet anerkendt Trossamfund, er en Tvangssag, naar de ønske at blive gifte, at skulle lade sig kirkelig vie, og at det ligeledes er en Tvangssag for disse Trossamfunds og navnlig for Folketirkens Præster at give alle, der melde sig hos dem, og som høre til deres Sogn, den kirkelige Vielse. Men ganske vist tilsigter dette Lovforslag at løse Spørgsmaalet paa en noget anden Maade end de tidligere. Jeg sigter ikke herved til, at vi have forandret Titelen, thi ogsaa de foregaaende Lovforslag tilsigtede ganske det samme, at afskaffe den tvungne kirkelige Vielse. Vi have imidlertid fundet det heldigt denne Gang straks i Titelen at pege paa det, der er punctum saliens i det hele; men ogsaa selve Lovforslagets Indhold er i Formen i alt Fald en Del forskelligt fra de forrige Lovforslag, og vi haabe, at denne Forskel skal lette dets Gang gennem Tingene og dets Modtagelse hos Regeringen. Det er i alt Fald det, der har været Meningen med vor Omformning af Forslaget. Da vi for 1½ Aar siden første Gang indbragte et Lovforslag om denne Sag, gik det jo kun ud paa at give ogsaa Folketirkens Medlemmer Ret til at blive borgerlig viede efter Loven af 13de April 1851, samt paa den anden Side at give Præsterne Frihed til at sige ja eller nej over for dem, der ønskede at blive viede af dem. Den Gang mødte vort Forslag jo meget stærk Modstand fra mange Sider her i Salen, og navnlig fra den højtærede daværende Kultusministers (Bardenfleth) Side; idet han udtalte, at naar man overhovedet skulde røre ved denne Sag, var det „det eneste konsekvente“ — det var den højtærede Ministers af mig saa ofte citerede Ord — at gaa til det, man kalder almindeligt borgerligt Ægteskab. I Overensstemmelse dermed var det, at vi i Fjor, da vi atter bragte Sagen frem, gav vort Forslag

dette Indhold, saaledes som det var anbefalet af den højtærede Kultusminister, og foreslog at indføre almindeligt borgerligt Ægteskab som Regel for alle med fri Adgang til bagefter, at faa kirkelig Vielse, ligesom ogsaa at give Præsterne Frihed til at nægte den. Vi henlagde da Myndigheden til paa Statens Vegne at stifte Ægteskab til den borgerlige Øvrighed, i Byerne til Politimestrene og Magistraten, og paa Landet først til Sognefogeden, senere til en i hver Kommune af Sogneraadet valgt Ægteskabsforstander. Men dette Forslag mødte ogsaa den stærkeste Modstand fra Ministerbordet. Den højtærede Kultusminister vilde i Fjor slet intet have med Sagen at gøre. Nu staa vi jo over for en ny Kultusminister, og det er da vort Haab, at der hos denne Minister vil være mere Imødekommen, at finde over for vore Bestræbelser for at afhjælpe den Trang, som — det tro vi fremdeles at turde fastholde — findes paa dette Omraade hos den overvejende Del i alt Fald, om ikke hos alle de kirkelig interesserede Borgere her i Landet. Den nuværende højtærede Kultusminister (Sthyr) har jo selv været Præst og har maaske netop fra denne sin Stilling og maaske ogsaa fra sin Stilling som Biskop haft mere Lejlighed end mangen anden Mand paa den Plads til at føle, hvor Skoen trykker, til at erfare, hvor lidet stemmende det er med Folkekirkens Tary, Trang, Anseelse og Værdighed, at Folk skulle under noget som helst Forhold føle sig tvungne til at modtage dens Goder, og at dens Tjenere paa den anden Side skulle føle sig under noget som helst Forhold tvungne til at uddele disse Goder, selv til dem, som de godt vide, spotte dem, eller hvis Forehavende staaar i bestemt Modstrid med Kirkens Lære, jeg tænker her særlig paa Vielse af fraskilte. Den Form, vi nu have givet vort Forslag, skal paa den ene Side fuldt ud fyldestgøre det samme Princip, som vort Forslag fra i Fjor tilsigtede, nemlig at Ægteskab her i Landet stiftes ved en borgerlig Handling, og at det kirkelige bliver en frivillig Sag; men vi have søgt at løse det paa den simplest mulige Maade. Det er jo fra deres Side, der i Principet ere enige med os, men i den nærmere Udførelse af Forslaget vare uenige i den Form, vi i Fjor havde givet Forslaget, indvendt,